

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av kyrkolagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

Kyrkolagens stadganden om förvaltningsprocessen föreslås bli ändrade med anledning av att lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden har ersatts av en ny förvaltningsprocesslag. Förvaltningsprocesslagen skall tillämpas även i kyrkoförvaltningen om inte något annat stadgas om vissa frågor i kyrkolagen.

Det föreslås dessutom att kyrkolagen änd-

ras så att sökande av ändring i pensionsärenden inte längre regleras av kyrkolagen utan av pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan och lagen om familjepensioner inom den evangelisk-lutherska kyrkan.

Lagen avses träda i kraft den 1 december 1996 samtidigt som förvaltningsprocesslagen.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

Lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50), nedan förvaltningsbesvärslagen, gäller kyrkoförvaltningens besvärärenden om inte något annat stadgas i kyrkolagen. Förvaltningsbesvärslagen har således omfattats av kyrkoförvaltningen som sekundär lag. I kyrkolagen finns specialstadganden bl.a. om medlemsbesvär inom församlingsförvaltningen, frågor i anslutning till delgivning, besvär över församlingsval, syn som förrättas av domkapitlet, hörande av vittne och ersättande av rättegångskostnader samt om besvärsförbud och beslutsverkställbarhet. Även lagen om extraordinärt ändringssökande i förvaltningsärenden (200/66) gäller kyrkoförvaltningen.

2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

Den nya förvaltningsprocesslagen (586/96) ersätter förvaltningsbesvärslagen och lagen om extraordinärt ändringssökande i förvaltningsärenden samt kompletterar på ett

betydande sätt procedurstadgandena för förvaltningsprocessen. Det föreslås att de lagstiftningstekniska ändringar som dessa förändrar även skall göras i kyrkolagen till den del det hänvisas till förvaltningsbesvärslagen. Eftersom även förvaltningsprocesslagen är sekundär och inte till alla delar gäller förfarandet vid t.ex. domkapitlens lagskipning, skall om förfarandet alltjämt stadgas antingen separat eller genom en särskild hänvisning till stadgandena i förvaltningsprocesslagen. För domkapitlens del, som inte är domstolar, gäller detta speciellt hörande av vittnen, syn och fastställande av vittnesarvoden. Eftersom det redan finns stadganden om dessa i kyrkolagen kan de i huvudsak bibehållas.

Principen skall vara att samma sak endast regleras i en lag och att ingen upprepning sker, även om den kan vara motiverad med tanke på klarheten. Därigenom skall t.ex. stadgandet i kyrkolagen om utdömmande av rättegångskostnader upphävas eftersom det i förvaltningsprocesslagen finns ett täckande stadgande om detta som även gäller andra förvaltningsprocessorgan än domstolar.

3. Propositionens verkningar

Propositionen har inte några ekonomiska verkningar eller några verkningar i fråga om organisationen eller personalen.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts av kyrkostyrelsen. Utlåtande om kyrkostyrelsens förslag har getts av Akava-OS, Församlingarnas Tjänste- och Befattningshavares Förbund SVTL rf och Kunta-alan unioni ry.

Vid kyrkomötet har propositionen beretts i lagutskottet.

5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

Till riksdagen avläts separat en regeringsproposition med förslag till lag om ändring av pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan i enlighet med kyrkomötets beslut den 10 maj 1996. I propositionen föreslås att pensionslagen ändras så att till lagen fogas stadganden om hur ändring kan sökas i kyrkostyrelsens beslut i pensionsärenden.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslagen

19 kap. 6 §. Paragrafens stadgande om iakttagande av allmän rättegångsordning vid handläggning av lagskipningsärenden vid domkapitlet föreslås bli ändrat till en hänvisning till förvaltningsprocesslagen.

19 kap. 8 §. Det föreslås att paragrafen som gäller ersättande av rättegångskostnader skall upphävas eftersom ett stadgande om detta ingår i förvaltningsprocesslagen (74 och 75 §§).

24 kap. 5 a §. Det föreslås att en ny 5 a § skall fogas till kapitlet varav framgår att kyrkolagens stadganden om ändringssökande inte gäller pensionsärenden.

24 kap. 8 §. Paragrafens hänvisning till gällande lag om ändringssökande i förvaltningsärenden föreslås bli ändrad så att den avser förvaltningsprocesslagen. Genom denna allmänna hänvisning omfattas förvaltningsprocesslagen av kyrkoförvaltningen om inte något annat stadgas i kyrkolagen.

25 kap. 1 §. Det föreslås att 3 mom. skall ändras så att det kan stadgas om beslutsverkställbarhet även annanstans än i kyrkolagen. De nya stadgandena i pensionslagen gäller även verkställigheten. Dessutom måste hänvisningen till förvaltningsbesvärslagen ändras till att avse förvaltningsprocesslagen.

25 kap. 2 §. Det föreslås att ett nytt 5 mom. skall fogas till paragrafen enligt vilket paragrafen om delgivning till part inte gäller pensionsärenden. Det föreslås att paragrafen om delgivning skall tas in i kyrkans pensionslag.

2. Ikraftträdande

Ändringarna av kyrkolagen och pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan föreslås träda i kraft samtidigt som förvaltningsprocesslagen, dvs. den 1 december 1996. I fråga om pensionsbeslut tillämpas de föreslagna lagarna då ändring söks i beslut som givits efter att lagen trätt i kraft. Tillämpningen föreslås vara beroende av tidpunkten för när beslutet givits eftersom de nya stadgandena då kan beaktas redan när besvärshänvisningen utarbetas.

I beslut som givits innan lagen trätt i kraft söks ändring alltjämt hos högsta förvaltningsdomstolen. I ärenden som gäller undanröjande av sådana beslut som avses i 7 b § 1 mom. pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan är det dock avgörande när ansökan eller framställningen om undanröjande av beslutet görs. De nya stadgandena tillämpas då ansökan eller kyrkostyrelsens framställning görs efter att lagen trätt i kraft. Ansökan om undanröjande av beslut, som givits innan lagen trädde i kraft, kan nämligen göras flera år efter att lagen trätt i kraft. I dylika situationer skulle det inte vara ändamålsenligt att tillämpa stadganden som var gällande innan lagen trädde i kraft.

Med stöd av vad som anförts ovan förelägs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av kyrkolagen

På förslag av kyrkomötet och enligt riksdagens beslut upphävs i kyrkolagen av den 26 november 1993 (1054/93) 19 kap. 8 §, ändras 19 kap. 6 §, 24 kap. 8 § och 25 kap. 1 § 3 mom. samt fogas till 24 kap. en ny 5 a § och till 25 kap. 2 § ett nytt 5 mom. som följer:

19 kap.

Domkapitlet

6 §

Rättsregler angående förfarandet

Om inte något annat stadgas i denna lag, skall vid handläggningen av förvaltningsärenden iakttas lagen om förvaltningsförfarande (598/82), och vid handläggning av lagskipningsärenden förvaltningsprocesslagen (586/96).

24 kap.

Underställning och ändringssökande

5 a §

Besvär över pensionsbeslut

Om sökande av ändring i kyrkostyrelsens beslut i pensionsärenden stadgas i pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan (298/66) och lagen om familjepensioner inom den evangelisk-lutherska kyrkan (258/70).

8 §

Övriga stadganden om ändringssökande

Om inte något annat stadgas i denna lag, skall vid sökande av ändring, vid behand-

lingen av ärenden och vid beslutsfattandet iakttas förvaltningsprocesslagen (586/96).

25 kap.

Kompletterande stadganden

1 §

Besluts verkställbarhet

Stadgas inte annat i denna lag eller med stöd av den, skall vid verkställigheten av kyrkostyrelsens eller ett domkapitels beslut iakttas förvaltningsprocesslagen (586/96). Kyrkostyrelsen eller domkapitlet har dock rätt att själv besluta att beslut skall verkställas omedelbart, om ärendet är så brådskande att ett dröjsmål skulle förorsaka synnerlig skada.

2 §

Delgivning till part

Om delgivning av beslut i pensionsärende stadgas i pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan (298/66) och lagen om familjepensioner inom den evangelisk-lutherska kyrkan (258/70).

Denna lag träder i kraft den 199 .

Helsingfors den 18 oktober 1996

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister Claes Andersson

Lag

om ändring av kyrkolagen

På förslag av kyrkomötet och enligt riksdagens beslut upphävs i kyrkolagen av den 26 november 1993 (1054/93) 19 kap. 8 §, ändras 19 kap. 6 §, 24 kap. 8 § och 25 kap. 1 § 3 mom. samt fogas till 24 kap. en ny 5 a § och till 25 kap. 2 § ett nytt 5 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

19 kap.

Domkapitlet

6 §

6 §

Rättsreglar angående förfarandet

Rättsregler angående förfarandet

Om inte något annat stadgas i denna lag, skall vid handläggningen av förvaltningsärenden iakttas vad som stadgas i lagen om förvaltningsförande (598/82), och vid handläggning av lagskipningsärenden allmän rättegångsordning.

Om inte något annat stadgas i denna lag, skall vid handläggningen av förvaltningsärenden iakttas lagen om förvaltningsförande (598/82), och vid handläggning av lagskipningsärenden *förvaltningsprocesslagen (586/96)*.

8 §

8 §

Ersättande av rättegångskostnader

När domkapitlet avgör ett i 5 § avsett ärende kan det ålägga den förlorande parten att betala ersättning för rättegångskostnader med iakttagande i tillämpliga delar av de grunder som stadgas i 21 kap. rättegångsbalken.

(upphävs)

24 kap.

Underställning och ändringssökande

5 a §

Besvär över pensionsbeslut

Om sökande av ändring i kyrkostyrelsens beslut i pensionsärenden stadgas i pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan (298/66) och lagen om familjepensioner inom den evangelisk-lutherska kyrkan (258/70).

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §

8 §

*Övriga stadganden om ändringssökande**Övriga stadganden om ändringssökande*

Om inte något annat stadgas i denna lag, skall vid ändringssökande och vid beslutsfattandet härvidlag iaktas lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50).

Om inte något annat stadgas i denna lag, skall vid sökande av ändring, vid behandlingen av ärenden och vid beslutsfattandet iaktas förvaltningsprocesslagen (586/96).

25 kap.

Underställning och ändringssökande

1 §

1 §

*Besluts verkställbarhet**Besluts verkställbarhet*

Stadgas inte annat i denna lag, skall vid verkställigheten av kyrkostyrelsens eller ett domkapitels beslut iaktas lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50). Kyrkostyrelsen eller domkapitlet har dock rätt att själv besluta att beslut skall verkställas omedelbart, om ärendet är så brådskande att ett dröjsmål skulle förorsaka synnerlig skada.

Stadgas inte annat i denna lag *eller med stöd av den*, skall vid verkställigheten av kyrkostyrelsens eller ett domkapitels beslut iaktas *förvaltningsprocesslagen (586/96)*. Kyrkostyrelsen eller domkapitlet har dock rätt att själv besluta att beslut skall verkställas omedelbart, om ärendet är så brådskande att ett dröjsmål skulle förorsaka synnerlig skada.

2 §

Delgivning till part

Om delgivning av beslut i pensionsärende stadgas i pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan (298/66) och lagen om familjepensioner inom den evangelisk-lutherska kyrkan (258/70).

Denna lag träder i kraft den 199.

